

РЕЦЕНЗИЯ

на научните трудове и учебната дейност

на ас. д-р Павлина Веселинова Ямукова,

представени за участие в конкурс за заемане на академичната

длъжност „Доцент“ по професионално направление

3.7. „Администрация и управление“ (Организация и управление извън сферата на материалното производство) (Организация и технология на управлението), обявен в ДВ бр. 42 от 07.06.2022 г., за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър”

Рецензент: проф. д-р Поля Стоянова Кацамунска, професионално направление 3.7 Администрация и управление, Научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“, УНСС-София

Основание за представяне на рецензията: Участие в състава на Научно жури съгласно Заповед № 530 от 08.09.2022 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър. Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАС и Наредба №3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър”. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

1. Общо представяне на получените материали

За участие в обявения конкурс са подадени документи от единствен кандидат – ас. д-р Павлина Веселинова Ямукова, която от 2000 г. е преподавател в катедра „Администрация, управление и политически науки“ към факултет „Международна икономика и администрация“ на

ВСУ „Черноризец Храбър”. За участие в конкурса кандидатът д-р Паулина Ямукова е представила списък с общо 30 научни публикации, от тях самостоятелните публикации в български и чуждестранни научни издания и научни форуми са 26, останалите 4 са в съавторство. В списъка са включени 1 монография, 1 учебник и 1 учебно помагало (и двете в съавторство), 3 студии, публикувани в Годишника на ВСУ, 9 научни статии, публикувани в Научния алманах и електронното издание на ВСУ, 9 доклада на български език и 6 на английски и руски език от международни научни конференции. Не са представени документи (във вид на служебни бележки) за участие и за внедрени разработки на кандидата, както за ползата от тях, и данни за получения икономически ефект. Към приложените документи е представен списък с цитиранията на кандидата в монографии и колективни томове с научно рецензиране и в нереферирани списания с научно рецензиране (общо 12, както следва: 5 в монографии и 7 в други научни публикации). Не са посочени публикации и цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. В приложената справка за изпълнение на минималните национални изисквания е посочено участието на кандидата в общо 3 национални научни и образователни проекта, финансирани по ОП „Административен капацитет“ и ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“. Списъкът с документи се допълва с приложена справка от катедра „Администрация, управление и политически науки“ за педагогическата практика, както и справка за научните приноси на кандидата.

2. Данни за кандидата

От представената автобиографична справка е видно, че д-р Паулина Ямукова е завършила висшето си образование във ВСУ „Черноризец Храбър” (бакалавърска степен по публична администрация, 1999 г. и

магистърска степен по право, 2003 г.). През 2012 г. защитава успешно дисертация на тема „Рационализирането на човешките ресурси в районните администрации (на примера на райони в общините Варна и Пловдив)“ и придобива ОНС „доктор“ по ПН 3.7. „Администрация и управление“. От 2000 г. заема длъжността „асистент“, а от 2019 г. е научен секретар на Катедра „Администрация, управление и политически науки“ към факултет „Международна икономика и администрация“ на ВСУ „Черноризец Храбър“. Като щатен преподавател в катедрата от 2000 г. до днес д-р Павлина Ямукова води упражнения и лекции в бакалавърски и магистърски програми в редовна и задочна форма на обучение и има средно годишна аудиторна заетост около 500 уч. ч. (приравнени в упражнения).

Преподавателската дейност на д-р Павлина Ямукова включва лекционни курсове като „Организация и технология на управлението“, „Бизнес планиране“, „Бизнес икономика“, „Учебна практика“, „Преддипломен стаж“ в ОКС „Бакалавър“, както и „Технологично разработване на проекти за малък и среден бизнес“ и „Социално ориентирани маркетингови концепции“ в ОКС „Магистър“. Добра атестация за преподавателска работа на д-р Павлина Ямукова е активното ѝ участие в подготовката и актуализирането на учебните програми и учебните материали по водените дисциплини, консултирането на студентите, ангажирането ѝ в университетски мероприятия и научни форуми. Положително следва да бъде оценено и обстоятелството, че д-р Павлина Ямукова е сертифициран вътрешен одитор, който редовно провежда вътрешни одити в съответствие на университетската система за управление на качеството на изискванията на международния стандарт ISO 9001:2015.

На тази основа може да се обобщи, че научната и преподавателската активност на кандидата са съчетани с обемна изследователска дейност, отразена в представените научните публикации, с които д-р Павлина Ямукова участва в конкурса.

3. Обща характеристика и оценка на научната продукция на кандидата

В обобщен вид научната продукция на д-р Павлина Ямукова третира и анализира различни аспекти на организацията и технологията на управлението днес, съвременните трансформации на организациите в публичния сектор и управлението на човешките ресурси в съвременната публична администрация. В тях са синтезирани теоретични постановки в разглежданите проблемни сфери, систематизирани са концептуално основни понятия и са разгледани възможности за повишаване ефективността на административните структури от публичния сектор в България.

Специално внимание в рецензията заслужава да се отдели на монографичното изследване “Организация и технология на управлението-приоритети и механизми за управление развитието на организациите” (Изд. ВСУ „Черноризец Храбър“, В., 2022, ISBN 978-954-715-732, под печат), фокусирано върху процеси и механизми в организациите за промяна и изграждането на системи за управление на организационното и социалното развитие. За да очертае насоки за управление на промяната и развитието в организациите, авторът си поставя за цел да идентифицира различните фактори, влияещи върху успеха на управлението на промените в организациите в световен мащаб и да проучи тяхното значение в световната практика. Намирам за важен резултат с приносен характер от монографичното изследване разработената от автора визия на концептуален модел за промяна в организациите. Предложеният

концептуален модел за промяна проследява технологичния комплекс от мероприятия, реализирането на които би довело до ефективно управление на промяната. Анализът и генерираните обобщения дават основание да се направи извода, че организационната насока на развитие на всяка организация е част от цялостния стратегически процес на управление. Иначе казано, според автора организационното и социалното развитие на организациите, разглеждано като една много широка концепция за управление развитието на организациите от сферата на нематериалното производство е основен подход за управление на промяната.

Изследователската дейност, посветена на състоянието и развитието на публичната администрация и ефективността на управлението на човешките ресурси в публичните организации, заема съществено място в цялостната научна продукция на д-р Павлина Ямукова. Тази проблематика е застъпена в значителна част от трудовете, включени в списъка с научни публикации на кандидата: № III-1, № III-5, № V-2, № V-5, № V-6, № III-8, № III-2, № III-9, № IV-1, № IV-5, № IV-2, № IV-3, № IV-6, № V-1, № V-3, № V-4.

В цялост мога да кажа, че в съдържателен план публикациите на кандидата изследват и анализират актуални проблеми на управлението на организационното и социалното развитие на организацията, както и различни проблемни полета в управлението на човешките ресурси в съвременната публична администрация и възможностите за повишаване ефективността на административните структури. Литературата, която се цитира, обхваща сериозен диапазон - от класиката в определени области, до съвременни национални и чуждоезикови научни източници.

Несъмнен принос за целите на обучението имат учебника и учебно помагало, разработени в съавторство с А. Порязов и В. Николаева.

Д-р Павлина Ямукова кандидатства в конкурса като предлага общо 12 цитирания на нейни публикации у нас, които не включват автоцитати.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Д-р Павлина Ямукова има натрупан значителен педагогически стаж и богат опит като лектор в бакалавърски и магистърски програми, които подготвят специалисти в професионално направление „Администрация и управление“. Средната ѝ годишна аудиторна заетост съответства на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“. Активната ѝ работа със студенти и системното провеждане на индивидуални и групови консултации следва да бъде оценена положително. По достойнство следва да бъде оценен и нейният принос за методическо ръководство при провеждане на учебни практики и преддипломен стаж на студентите от ПН „Администрация и управление“, както и като научен ръководител на дипломанти в бакалавърски и магистърски степени.

Всичко това ми дава основание да оценя положително цялостната учебно-преподавателската дейност на кандидата, която се отличава с висока ангажираност, активност, и непрекъснато усъвършенстващи се умения и компетенции, отразени в преподавателската ѝ дейност по множество дисциплини и другите дейности, свързани с учебния процес.

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата

Публикациите на кандидата имат научноизследователска стойност, предложените трудове имат както теоретически, така и практически принос и могат да се използват от широк кръг преподаватели, студенти и специалисти. Приносите в научните трудове на д-р Павлина Ямукова могат да бъдат характеризирани най-общо като:

Обогатяване на съществуващите знания с нови изследвания в областта на организацията и технологията на управлението на организациите като цяло, както и по проблеми на механизмите за управление на развитието на организациите. Обоснована е възможността

за теоретично осмисляне и актуализиране прилагането на различни управленски инструменти за управление на организационното и социалното развитие на организациите.

Аргументирани са авторови тези по отношение на възможностите за промяна в модела за управление на човешките ресурси и са изведени маркери за определяне на качествено управление на човешките ресурси в администрацията на публичния сектор, анализирани през призмата на нарастващата роля на тези ресурси в условията на глобални кризи и променяща се икономическа среда. В тази връзка бих открила и критичните оценки на автора за състоянието и развитието на публичната администрация в България и предложените инструменти за усъвършенстването на системата за развитие на държавните служители в публичната администрация.

Бележки и препоръки

Бих си позволила да отправя едно по-скоро пожелание, отколкото препоръка към д-р Павлина Ямукова: Би било добре да засили и активизира публикационната си дейност на английски или друг чужд език в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, за да може международната общност по-добре да се запознае с нейните резултати и анализи.

Имам и една бележка по скоро от технически характер при окоплектоването, подреждането и представянето на документите за участие в конкурса. Струва ми се, че би могло да се подредят и представят в по-подреден и прегледен вид необходимите документи, за да се улесни прегледа и оценката по отделните групи показатели и изисквания за участие в конкурса.

Лични впечатления

Познавам лично кандидата по конкурса д-р Павлина Ямукова, но съм напълно безпристрастна по отношение на научната ми преценка за цялостната активност на кандидата. Първите си впечатления от дейността ѝ като изследовател и преподавател си създадох в качеството ми на член на Научното жури за защита на нейния дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“ през 2012 г.

За мен кандидатурата на д-р Павлина Ямукова в конкурса за академичната степен „Доцент“ е безспорна. Тя е организирана, трудолюбива и последователна в преподавателската си работа. Притежава добра учебно-методическа и професионална подготовка. Убедена съм в нейните качества на изследовател и преподавател и имам много добри впечатления от цялостната ѝ научно-изследователска и преподавателска дейност през годините. Това ми дава основание да формулирам категорично заключение, както и конкретно предложение по кандидатурата в настоящия конкурс.

Заключение

Въз основа на посоченото по-горе, считам, че единственият кандидат по обявения конкурс за академичната длъжност „доцент“ – д-р Павлина Веселинова Ямукова отговаря на изискванията на ЗРАСРБ. Поради това оценката ми за кандидата за заемане на академична длъжност „доцент“ по обявения конкурс е положителна.

Представените научни трудове, цялостната научно-изследователска и преподавателска дейност на кандидата, са основание да препоръчам на уважаемото Научно жури да дадем положителна оценка на кандидатурата и да предложим на ФС на факултет „Международна икономика и администрация“ на ВСУ „Черноризец Храбър“ да избере на академичната

длъжност „доцент“ д-р Павлина Веселинова Ямукова по професионално направление 3.7. „Администрация и управление“ за потребностите на ВСУ „Черноризец Храбър”.

21 октомври 2022 г.

проф. д-р Поля Кацамунска

София